

Beleidsregels compensatie alleenstaande ouderkop Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2016

Het college van de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude;

gelet op artikel 35 Participatiewet;
besluit vast te stellen de volgende beleidsregels:

Beleidsregels compensatie alleenstaande ouderkop Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2016

Artikel 1 Begrippen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de Participatiewet en de Algemene wet bestuursrecht (Awb)
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - a. het college: het college van burgemeester en wethouders van Haarlemmerliede en Spaarnwoude;
 - b. alleenstaande ouderkop: de aanspraak op een verhoging van het kindgebonden budget als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Wet op het kindgebonden budget;
 - c. AWIR: Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen;
 - d. WHK: Wet hervorming kindregelingen.

Artikel 2 Doelgroep

1. Tot de doelgroep behoort de persoon van 21 jaar of ouder met een ten laste komend kind, die
 - a. alleenstaande ouder is omdat hij duurzaam gescheiden leeft van de persoon met wie hij gehuwd is als bedoeld in artikel 3, tweede lid, onderdeel b van de Participatiewet,
 - b. niet in aanmerking komt voor een alleenstaande ouderkop omdat hij een partner heeft als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de AWIR, en
 - c. niet met een of meer meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft, tenzij artikel 22a, vierde lid, onder b, c en/of d, van de Participatiewet van toepassing is.
2. Tot de doelgroep behoort tevens de persoon van 21 jaar of ouder met een ten laste komend kind, die
 - a. gehuwd is met een niet-rechthebbende partner,
 - b. niet in aanmerking komt voor een alleenstaande ouderkop omdat hij een partner heeft als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de AWIR, en
 - c. niet met een of meer meerderjarige personen in dezelfde woning zijn hoofdverblijf heeft, tenzij artikel 22a, vierde lid, onder b, c en/of d, van de Participatiewet van toepassing is.
3. In afwijking van het tweede lid, onder c, behoort wel tot de doelgroep een persoon van 21 jaar of ouder met een ten laste komend kind, die met zijn niet-rechthebbende partner het hoofdverblijf houdt in dezelfde woning, tenzij deze is uitgesloten van het recht op algemene bijstand op grond van artikel 13, tweede lid, onder c en/of d, van de Participatiewet.

Artikel 3 Bijzondere bijstand

1. Het college kan op aanvraag van belanghebbende gedurende maximaal één jaar periodieke bijzondere bijstand verlenen, indien en voor zover aan de voorwaarden die de Participatiewet en deze beleidsregels aan bijstandverlening stellen is voldaan.
2. De bijzondere bijstand wordt beëindigd zodra een beroep gedaan kan worden op de alleenstaande ouderkop of zodra het inkomen meer bedraagt dan de toepasselijke bijstandsnorm plus het maximale bedrag van de alleenstaande ouderkop.

Artikel 4 Hoogte bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand is gelijk aan de alleenstaande ouderkop die belanghebbende had kunnen ontvangen als hij geen toeslagpartner had gehad, waarbij de eventuele draagkracht genoemd in artikel 5 in mindering wordt gebracht.

Artikel 5 Draagkracht

1. Het college rekent het inkomen, voor zover dit meer bedraagt dan de toepasselijke bijstandsnorm, volledig tot de draagkracht.

2. Het college rekent het vermogen, voor zover dit meer bedraagt dan € 2.000,-, volledig tot de draagkracht.
3. In afwijking van het eerste lid, neemt het college het inkomen van de niet-rechthebbende partner slechts in aanmerking voor zover het inkomen van de gehuwden tezamen, met inbegrip van de bijstand voor levensonderhoud ten behoeve van de rechthebbende partner, meer bedraagt dan de bijstandsnorm voor gehuwden.
- 4.
5. Voorwaarde voor toepassing van het derde lid is dat de persoon die tot de doelgroep behoort en zijn niet-rechthebbende partner in dezelfde woning het hoofdverblijf houden.

Artikel 6 Inwerkingtreding

Deze beleidsregels treden in werking met ingang van 1 januari 2016.

Artikel 7 Citeertitel

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels compensatie alleenstaande ouderkop Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2016.

Toelichting op Beleidsregels compensatie alleenstaande ouderkop Haarlemmerliede en Spaarnwoude 2016

Algemeen

Met de vaststelling van de Wet hervorming kindregelingen is de hogere norm voor een alleenstaande ouder in de Participatiewet (en IOAW en IOAZ) verdwenen. De norm alleenstaande ouder is even hoog als de norm alleenstaande. Alleenstaande ouders ontvangen daarmee vanaf 1 januari 2015 net zoveel algemene bijstand als een alleenstaande.

Via het kindgebonden budget ontvangen zij de alleenstaande ouderkop. De hoogte van de alleenstaande ouderkop is € 2.800 op jaarbasis (2015).

Een belangrijke reden voor de Wet hervorming kindregelingen is dat alleenstaande ouders die vanuit de bijstand gaan werken er financieel op vooruit moeten gaan.

Er is echter een groep alleenstaande ouders met een bijstandsuitkering die geen alleenstaande ouderkop ontvangt. De alleenstaande ouders die op 31 december 2014 een alleenstaande ouderuitkering ontvingen vallen op grond van artikel XII, tweede lid, van de Wet hervorming Kindregelingen onder het overgangsrecht wat op 1 januari 2016 eindigt.

Het gaat dan om alleenstaande ouders die in het kader van de belastingwetgeving geacht worden een partner te hebben, maar deze in werkelijkheid niet hebben. Daarnaast is er een groep die gehuwd is met een niet-rechthebbende partner en zowel in het kader van de Participatiewet als de belastingwetgeving als gehuwd wordt aangemerkt. Ook zij krijgen geen alleenstaande ouderkop.

In totaal gaat het om vier groepen ouders.

- I. Een drietal groepen wordt in het kader van de Participatiewet (IOAW en IOAZ) wel als alleenstaande ouder beschouwd maar op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (AWIR) niet. De AWIR kent namelijk een andere partnerbegrip dan de Participatiewet.

Het gaat om de volgende drie groepen:

1. De alleenstaande ouder in de zin van de Participatiewet van 21 jaar of ouder die op hetzelfde woonadres is ingeschreven in de basisregistratie personen:

- a. met uitsluitend één van zijn ouders of,
- b. met uitsluitend één volwassen kind dat bovendien 27 jaar of ouder is.

De bloedverwanten in de eerste graad onder a en b worden dan op grond van de belastingwetgeving als partner beschouwd (artikel 3, tweede lid, onder e, van de AWIR in samenhang met artikel 3, vijfde lid, AWIR).

2. De alleenstaande ouder in de zin van de Participatiewet die uitsluitend met één meerderjarige, niet zijnde een bloedverwant in de eerste graad, op hetzelfde woonadres is ingeschreven in de basisregistratie personen, tenzij sprake is van een schriftelijke huurovereenkomst waaruit blijkt dat een van beiden op zakelijke gronden een gedeelte van de woning huurt. Bij een bloedverwant in de eerste graad kan daar geen sprake van zijn (artikel 3, tweede lid, onder e, van de AWIR).

3. Personen die duurzaam gescheiden leven van hun echtgenoot of geregistreerd partner en om die reden niet als gehuwd maar als alleenstaande ouder worden aangemerkt in het kader van de Participatiewet (artikel 3, eerste lid, van de Participatiewet in samenhang met artikel 3, tweede lid, onder b, van de Participatiewet). Het gaat bijvoorbeeld om alleenstaande ouders waarvan de partner:

- a. in een tehuis verblijft,
- b. met onbekende bestemming is vertrokken.

De belastingwetgeving beschouwt hen in tegenstelling tot de Participatiewet als partner (artikel 3, eerste lid, van de AWIR).

- II. De vierde groep zijn de personen die als gehuwd worden aangemerkt in het kader van de Participatiewet en de belastingwetgeving maar voor wie de norm gelijk is aan de norm die

voor hem/haar als alleenstaande ouder zou gelden, omdat hij/zij een niet-rechthebbende partner heeft. Die norm is in de Participatiewet even hoog als de norm alleenstaande.

Deze groep wordt ook in het kader van de belastingwetgeving als gehuwd aangemerkt (artikel 3, tweede lid, onder e, van de AWIR). Het gaat om personen waarvan de niet-rechthebbende partner bijvoorbeeld:

- a. gedetineerd is,
- b. jonger is dan 27 jaar en uit wiens houding en gedragingen ondubbelzinnig blijkt dat hij de verplichtingen van artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet of artikel 55 van de Participatiewet niet wil nakomen, of
- c. jonger is dan 27 jaar en scholing kan volgen en dat niet wil, of
- d. illegaal in Nederland verblijft.

Geen bijzondere bijstand wordt verleend:

I. Indien kostendelersnorm van toepassing is:

Een persoon op wie de kostendelersnorm wel van toepassing is, wordt in staat geacht de kosten van levensonderhoud met een meerderjarige op dezelfde wijze te kunnen delen als gehuwden dat doen in de zin van de Participatiewet. Indien bijvoorbeeld op zowel de alleenstaande ouder als de meerderjarige de kostendelersnorm van toepassing is, ontvangen zij gezamenlijk net zoveel als gehuwden in de bijstand. Ook gehuwden met een bijstandsuitkering die ten laste komende kinderen hebben, ontvangen geen alleenstaande ouderkop. De alleenstaande ouder komt om die reden niet in aanmerking voor aanvullende inkomensondersteuning via de bijzondere bijstand.

II. Indien artikel 22a, vierde lid, onder a, van de Participatiewet van toepassing is:

De kostendelersnorm is niet van toepassing omdat de alleenstaande ouder met een meerderjarige jonger dan 21 jaar het hoofdverblijf houdt in dezelfde woning. Voor situaties waarin de alleenstaande ouder jonger is dan 21 jaar dient de aanvraag op grond van artikel 12 van de Participatiewet beoordeeld te worden.

De alleenstaande ouder ontvangt dan de norm alleenstaande ouder die gelijk is aan de norm alleenstaande in plaats van de kostendelersnorm. En de persoon jonger dan 21 jaar ontvangt (indien hij recht heeft op bijstand) de norm alleenstaande voor een persoon van 18, 19 of 20 jaar.

De hoogte van beide uitkeringen tezamen is gelijk aan de norm gehuwden met ten laste komende kinderen waarvan één jonger is dan 21 jaar en de ander 21 jaar of ouder. Ook deze gehuwden komen niet in aanmerking voor de alleenstaande ouderkop. De alleenstaande ouder komt om die reden niet in aanmerking voor aanvullende inkomensondersteuning via de bijzondere bijstand.

Zoals hierboven reeds is aangegeven hebben de beleidsregels tot doel vast te stellen of de kosten van levensonderhoud van de kinderen voor deze ouders voortvloeien uit bijzondere individuele omstandigheden (artikel 35 Participatiewet).

De rode draad die door deze beleidsregels loopt is dat de situatie van alleenstaande ouders en gehuwden met niet-rechthebbende partners met die van gehuwden met ten laste komende kinderen vergeleken dient te worden. Ook gehuwden met ten laste komende kinderen ontvangen geen alleenstaande ouderkop. Is de situatie vergelijkbaar met gehuwden dan wordt op basis van deze beleidsregels geen bijzondere bijstand verleend. Om die reden komen de groepen genoemd onder artikel 2, eerste lid, onder c en het tweede lid, onder c niet voor bijzondere bijstand in aanmerking.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Begrippen

In het tweede lid is de alleenstaande ouderkop nader gedefinieerd. De Wet op het kindgebonden budget kent deze term niet. Wel wordt deze in de communicatie vanuit de Centrale Overheid en in de Memorie van Toelichting op de Wet hervorming kindregelingen zo genoemd. Reden waarom in de beleidsregels het begrip alleenstaande ouderkop wordt gehanteerd. Het maakt meteen duidelijk dat het een bedrag is voor alleenstaande ouders.

Verder wordt in de beleidsregels verwezen naar de AWIR. Hierin wordt het partnerbegrip binnen de belastingwetgeving beschreven.

Artikel 2 Doelgroep

Ouders blijven tot het 21^e jaar onderhoudsplichtig voor hun kinderen. Aanvragen van personen jonger dan 21 jaar om bijzondere bijstand ten behoeve van hun kosten van levensonderhoud dienen op basis van artikel 12 van de Participatiewet beoordeeld te worden.

Eerste lid

Onder a en b

Het gaat hier om personen van 21 jaar of ouder die duurzaam gescheiden leven van hun echtgenoot of geregistreerd partner en om die reden niet als gehuwd maar als alleenstaande ouder worden aangemerkt in het kader van de Participatiewet (artikel 3, eerste lid, van de Participatiewet in samenhang met artikel 3, tweede lid, onder b, van de Participatiewet). Het gaat bijvoorbeeld om alleenstaande ouders waarvan de partner:

- a. in een tehuis verblijft, of
- b. met onbekende bestemming is vertrokken.

De belastingwetgeving beschouwt hen in tegenstelling tot de Participatiewet als partner (artikel 3, eerste lid, van de AWIR). Daardoor ontvangen deze personen geen alleenstaande ouderkop. Het gemis van de alleenstaande ouderkop is reden voor aanvullende inkomensondersteuning via de bijzondere bijstand aan deze personen.

In geval van verlating of echtscheiding

Is de alleenstaande ouder gehuwd of is sprake van een geregistreerd partnerschap en wil de alleenstaande ouder scheiden, dan dient aan de bijzondere bijstand de aanvullende verplichting te worden verbonden dat de alleenstaande ouder zo snel mogelijk een verzoek tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed moet hebben ingediend en niet meer op hetzelfde adres als zijn partner ingeschreven moet staan (artikel 55 van de Participatiewet). De aanvullende verplichting strekt tot beëindiging van de (bijzondere) bijstand.

Onder c

Voorwaarde is wel dat de kostendelersnorm niet van toepassing is, dan wel is uitgezonderd om een andere reden dan de leeftijd (jonger dan 21 jaar). Woont de alleenstaande ouder wel met één of meer meerderjarigen in het zelfde huis, dan kan hij toch tot de doelgroep behoren. Voorwaarde is dan wel dat:

- de alleenstaande ouder een commerciële prijs voor huur of kostgeld betaalt aan de meerderjarige persoon of een commerciële prijs voor verhuur of aan kostgeld ontvangt van de meerderjarige persoon (artikel 22a, vierde lid, onder b en c, van de Participatiewet) of
- de meerderjarige persoon studeert of naar school gaat dan wel dat de alleenstaande ouder studeert of naar school gaat (artikel 22a, vierde lid, onder d, van de Participatiewet)

Reden hiervoor is dat het volgen van een opleiding wordt gestimuleerd en wordt voorkomen dat scholing of studie voortijdig wordt beëindigd.

Tweede lid

Onder a en b

Daarnaast is er een groep die als gehuwd wordt aangemerkt in het kader van de Participatiewet maar voor wie de norm gelijk is aan de norm die voor hem/haar als alleenstaande ouder zou gelden, omdat hij/zij een niet-rechthebbende partner heeft. Die norm alleenstaande ouder is in de Participatiewet even hoog als de norm alleenstaande.

Deze groep wordt ook in het kader van de belastingwetgeving als gehuwd aangemerkt (artikel 3, tweede lid, onderdeel e, van de AWIR). En krijgt om die reden geen alleenstaande ouderkop.

Het gaat om personen waarvan de niet-rechthebbende partner bijvoorbeeld:

- a. gedetineerd is,
- b. jonger is dan 27 jaar en uit wiens houding en gedragingen ondubbelzinnig blijkt dat hij de verplichtingen van artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet of artikel 55 van de Participatiewet niet wil nakomen, of
- c. jonger is dan 27 jaar en scholing kan volgen en dat niet wil, of
- d. illegaal in Nederland verblijft.

Daarbij komen personen met niet-rechthebbende partners als omschreven onder b en c niet voor bijzondere bijstand in aanmerking om redenen als omschreven in het derde lid.

Onder c

Indien naast deze persoon geen andere meerderjarige personen het hoofdverblijf in dezelfde woning houden en hij voldoet aan het tweede lid, onder a en b, dan behoort hij tot de doelgroep van deze beleidsregels. Het gaat hier om situaties waarin de niet-rechthebbende partner zijn hoofdverblijf houdt in een andere woning, bijvoorbeeld bij detentie. Net als bij de beoordeling van het recht op algemene bijstand moet bij de beoordeling van het recht op bijzondere bijstand ook de middelen van de niet-rechthebbende partner betrokken worden.

Woont deze persoon wel met één of meer meerderjarigen in het zelfde huis dan kan hij toch tot de doelgroep behoren. Voorwaarde is dan wel dat:

- deze persoon een commerciële prijs voor huur of kostgeld betaalt aan de meerderjarige of omgekeerd een commerciële prijs voor verhuur of aan kostgeld ontvangt van de meerderjarige,
- de meerderjarige studeert of naar school gaat dan wel dat deze persoon studeert of naar school gaat. Dit om het volgen van een opleiding te stimuleren en te voorkomen dat scholing of studie voortijdig beëindigd worden.

Derde lid

Houdt de gehuwde met zijn niet-rechthebbende partner het hoofdverblijf in dezelfde woning, dan behoort hij wel tot de doelgroep, ongeacht het feit of er naast deze niet-rechthebbende partner nog meer meerderjarigen het hoofdverblijf houden in dezelfde woning. Dit is alleen anders indien de niet-rechthebbende partner is uitgesloten van het recht op algemene bijstand omdat:

- Uit zijn houding en gedragingen ondubbelzinnig blijkt dat hij de verplichtingen van artikel 9, eerste lid, van de Participatiewet of artikel 55 van de Participatiewet niet wil nakomen, dan verleent het college geen bijzondere bijstand. Er is dan sprake van een tekort schietend besef van verantwoordelijkheid. De bijzondere bijstand zou hen beiden toekomen. Immers de niet-rechthebbende partner is uitsluitend van algemene bijstand uitgesloten. Door zijn houding en gedragingen aan te passen kan de niet-rechthebbende partner alsnog in aanmerking komen voor algemene bijstand en is bijzondere bijstand op basis van deze beleidsregels niet noodzakelijk, of.
- hij scholing kan volgen en dit niet doet. Ook dan is sprake van een tekort schietend besef van verantwoordelijkheid. De bijzondere bijstand zou hen beiden toekomen. Immers de niet-rechthebbende partner is uitsluitend van algemene bijstand uitgesloten. Door alsnog scholing te gaan volgen kan, de niet-rechthebbende partner bijvoorbeeld aanspraak maken op studiefinanciering en hoeft er geen beroep meer gedaan te worden op de bijzondere bijstand of
- studeert of scholing volgt en daarom studiefinanciering ontvangt.

Artikel 3 Bijzondere bijstand

Alleen aan personen die tot de doelgroep behoren kan het college bijzondere bijstand verlenen op basis van deze beleidsregels. Daarnaast moet de persoon ook aan alle andere voorwaarden voldoen die voor het recht op bijzondere bijstand gelden. Het uitsluitend behoren tot de doelgroep is niet voldoende. Reden waarom in dit artikel staat dat het college bijzondere bijstand kan verlenen. Zodra belanghebbende aanspraak kan maken op de alleenstaande ouderkop kan de bijzondere bijstand tussentijds worden beëindigd.

Artikel 4 Hoogte bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand op basis van deze regeling kan nooit meer bedragen dan de alleenstaande ouderkop. Immers de bijzondere bijstand wordt verleend vanwege het niet verkrijgen van deze alleenstaande ouderkop.

Artikel 5 Draagkracht

Eerste en tweede lid

Het betreft bijzondere bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan die zich periodiek voordoen. Het inkomen en vermogen voor zover dit meer bedraagt dan de toepasselijke bijstandsnorm en vermogensgrens boven de € 2.000,- wordt volledig tot de draagkracht gerekend.

Derde lid

Bij aanvragen bijzondere bijstand van personen met niet-rechthebbende partners worden ook het inkomen en vermogen van de niet-rechthebbende partner tot de middelen gerekend.

Om te voorkomen dat het inkomen van de niet-rechthebbende partner volledig wordt meegenomen

is in de beleidsregels een soortgelijke bepaling opgenomen als in artikel 32, derde lid, van de Participatiewet.

Concreet betekent dit dat in het geval een persoon met een niet-rechthebbende partner in één woning woont, op deze persoon de kostdelersnorm van toepassing is. Indien deze persoon voor bijzondere bijstand in aanmerking komt, vanwege het gemis van de alleenstaande ouderkop dan is zijn inkomen per maand:

Kostdelersnorm: € 686,31 (50% van de toepasselijke gehuwdennorm in 2015).

Bijzondere bijstand: € 233,33

Totaal € 919,64

Indien het inkomen van de niet-rechthebbende partner samen met bovengenoemde € 919,64 meer zou bedragen dan de gehuwdennorm, wordt het meerdere van het inkomen als draagkracht in aanmerking genomen.